

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101627

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-12-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Зіноватний Віталій Васильович
- Vitalii Zinovatnyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 02-02-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Салтівський м'ясокомбінат"

Код за ЄДРПОУ: 32566564

Місцезнаходження: вул. Краснодарська, буд. 171-б, Харків, Харківський р-н., 61176, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

### **III. Відомості про дисертацію**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** ID 3492

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571096

**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571096

**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 10.63.01

**Тема дисертації:**

1. Механізм правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення
2. Mechanism of legal regulation of employee rights protection against unlawful termination

**Реферат:**

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове розв'язання наукового завдання, яке полягає у тому, щоб з'ясувати сутність та особливості механізму правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення, на основі чого розробити пропозиції та рекомендації спрямовані на вдосконалення чинного законодавства, норми якого спрямовані на регулювання суспільних відносин у відповідній сфері. Розкрито генезу правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення, на основі чого виділено наступні етапи розвитку даного інституту: 1) з IX по XVIII століття; 2) кінець XVIII - початок XX століття; 3) 20-ті роки XX століття - 1991 рік; 4) з 1991 року по теперішній час (сучасний етап). Надано змістовну характеристику кожному із окреслених історичних періодів. Відзначено, що незважаючи на те, що правова система України з 90-х років XX століття стала на самостійний шлях розвитку, вперше в історії,

зважаючи виключно на інтереси власного населення та вітчизняні політичні та економічні реалії, в питанні регулювання праці та трудових відносин, все ще не проведено кардинальних змін та реформ.

Підтвердженням цього факту є чинність прийнятого ще за радянських часів Кодексу законів про працю України від 10.12.1971, на заміну якому так і не прийнято нового нормативно-правового документу, який би відповідав не тільки сучасним викликам у сфері праці, але й новому соціально-економічному устрою нашої країни. Обґрунтовано, що незаконне звільнення не просто змінює сутність та зміст трудових правовідносин, а повністю руйнує їх з підстав та умов, які прямо не визначені в нормах загального та/або спеціального трудового законодавства. Внаслідок таких дій людина фактично втрачає можливість належним чином реалізовувати надане їй Конституцією та законодавством України право на працю, а відтак і заробляти собі на життя, що, безперечно, є особливо небезпечним чинником, який впливає не тільки на правовий, а й на соціальний статус особи, її фінансове положення, тощо. Відзначено, що важливе значення захисту прав працівників від незаконного звільнення розкривається у тому, що він (захист) має неабиякий виховний вплив на суб'єктів трудових правовідносин. Лише сам факт наявності інструментів захисту, а також існування важелів відповідальності за порушення прав працівників вже мають суттєвий вплив на свідомість роботодавця та культивує нові моральні орієнтири, які встановлюють необхідність поваги до прав та законних інтересів працівників. З іншого боку, досліджуваний інститут є своєрідним індикатором для самих працівників, який показує, що захиститись можливо лише за наявності загрози або реального порушення трудових прав. Констатовано, що ефективне функціонування механізму правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення є важливим аспектом забезпечення та реалізації гарантованого Конституцією України та нормами чинного законодавства права на працю. Елементами даного механізму є: 1) нормативно-правові акти, за допомогою яких здійснюється регулювання суспільних відносин у відповідній сфері; 2) принципи правового регулювання; 3) форми захисту; 4) гарантії та відповідальність. Доведено, що на сьогоднішній день, стан правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення не можна оцінити однозначно. Так, з одного боку в Україні прийнято низку нормативно-правових актів, а також ратифіковано ряд міжнародних документів, положення яких спрямовано на те, щоб захистити права працівників, в тому числі від незаконного звільнення. З іншої сторони у вказаній сфері існують проблеми, які обумовлені наступними чинниками: по-перше, воєнним станом України, а також подальшим прийняттям Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», яким було значно розширено права роботодавця щодо звільнення працівників; по-друге, недосконалістю практичних механізмів, пов'язаних із захистом прав працівників; по-третє, наявністю прогалин та недоліків процедурного характеру, зокрема щодо вирішення спорів про незаконне звільнення роботодавців; по-четверте, недостатньою врегульованістю поза юрисдикційних форм захисту прав працівників від незаконного звільнення. З'ясовано, що принципи правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення представляють собою відправні начала, вихідні вимоги, ключові ідеї, які лежать в основі здійснення відповідної діяльності. Окрім того відмічено, що саме принципи відображають цілі, напрямки та перспективи розвитку правового регулювання суспільних відносин у досліджуваній сфері. Виокремлено коло відповідних принципів та надано їх змістовну характеристику.

2. The dissertation provides a theoretical synthesis and a novel solution to the research task, which involves clarifying the essence and peculiarities of the legal mechanism for regulating the protection of employee rights against unlawful termination. Based on this, proposals and recommendations aimed at improving the existing legislation are developed, the norms of which are intended to regulate social relations in the relevant sphere. The genesis of legal regulation of employee rights protection against unlawful termination is revealed, and the following stages of development of this institution are identified: 1) from the 9th to the 18th century; 2) the late 18th to the early 20th century; 3) the 20th century until 1991; 4) from 1991 to the present day (modern stage). A meaningful characterization of each of the outlined historical periods is provided. It is noted that despite Ukraine's legal system taking an independent path of development from the 1990s, considering only the interests of its own population and domestic political and economic realities, there have still been no fundamental changes or reforms in the regulation of labor and employment relations. Confirmation of this fact is the continued validity of the Labor

Code of Ukraine adopted during the Soviet era on December 10, 1971, without the adoption of a new regulatory legal document that would not only respond to contemporary challenges in the field of labor but also address the new socio-economic structure of our country. It is argued that illegal dismissal not only changes the essence and content of labor relations but completely destroys them based on grounds and conditions that are not directly defined in the norms of general and/or special labor legislation. As a result of such actions, a person effectively loses the ability to properly exercise the right to work granted to them by the Constitution and laws of Ukraine, and consequently, the ability to earn a living. This is unquestionably a particularly dangerous factor that affects not only the legal but also the social status of the individual, their financial situation, and so on. It is noted that the important role of protecting the rights of workers from unlawful dismissal is revealed in the fact that it has an educational impact on the subjects of labor relations. The presence of protective mechanisms influences the awareness of employers and cultivates new moral guidelines that establish the necessity of respecting the rights and legitimate interests of workers, as well as the existence of levers of responsibility for their violation. On the other hand, the institution under study is a kind of indicator for workers themselves, showing that protection is possible only in the presence of a threat or actual violation of labor rights. It is stated that the effective functioning of the legal mechanism for protecting the rights of workers from unlawful dismissal is an important aspect of ensuring and implementing the right to work guaranteed by the Constitution of Ukraine and current legislation. Elements of this mechanism include: 1) normative legal acts regulating social relations in the relevant field; 2) principles of legal regulation; 3) forms of protection; 4) guarantees and responsibility. It is demonstrated that the current state of legal regulation of the protection of workers' rights from unlawful dismissal is ambiguous. On one hand, Ukraine has adopted a number of normative legal acts and ratified several international documents aimed at protecting workers' rights, including protection from unlawful dismissal. On the other hand, there are several problems in this field, which are caused by the following factors: firstly, the state of emergency in Ukraine and the subsequent adoption of the Law of Ukraine "On the organization of labor relations in a state of emergency," which significantly expanded the rights of employers regarding employee dismissals; secondly, the imperfections of practical mechanisms related to the protection of workers' rights; thirdly, the presence of gaps and deficiencies in procedural matters, particularly in resolving disputes over unlawful dismissals by employers; fourthly, insufficient regulation of non-jurisdictional forms of protection of workers' rights from unlawful dismissal. It is found that the principles of legal regulation of the protection of workers' rights from unlawful dismissal represent the starting points, basic requirements, and key ideas that underlie the implementation of relevant activities. Moreover, these principles reflect the goals, directions, and prospects of the development of legal regulation of social relations in the field under study. A set of relevant principles is identified, and their substantive characteristics are provided.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Нове вирішення актуального наукового завдання

**Публікації:**

- Зіноватний В.В. Принципи правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення. Юридична наука. 2019. №5. Том 2. С. 80-84.
- Зіноватний В.В. Роль та значення захисту прав працівників від незаконного звільнення у механізмі захисту трудових прав. Юридична наука. 2019. №6. Том 2. С. 83-89.
- Зіноватний В.В. Поняття та сутність механізму правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення. Юридична наука. 2020. №2. Том 2. С. 52-57.

- Зіноватна І.В., Зіноватний В.В. Зарубіжний досвід правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення та можливості його використання в Україні. Держава та регіони. Серія: ПРАВО. 2022. №4 (78). С. 240-243.
- Зіноватна І.В., Зіноватний В.В. Генеза правового регулювання захисту прав працівників від незаконного звільнення. Науковий вісник публічного та приватного права. 2023. Випуск 1. С. 118-123.

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впровадження не планується

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Могілевський Леонід Володимирович
2. Leonid V. Mogileskyi

**Кваліфікація:** д.ю.н., професор, 12.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571096

**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Колеснік Тетяна Володимирівна
2. Tetiana V. Koliesnik

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9167-4072

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571423

**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Обушенко Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Obushenko

**Кваліфікація:** д. ю. н., доц., 12.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2924-3180

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571446

**Місцезнаходження:** пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Подорожній Євген Юрійович

2. Yevgen Y. Podoroznii

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1677-1937

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571096

**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бортник Сергій Миколайович

2. Sergyi Bortnyk

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5281-6007

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571096

**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Мельник Костянтин Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Мельник Костянтин Юрійович

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

**Реєстратор**

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна